

[Svend Auken]

sel, og jeg er overbevist om, at jo nærmere vi kommer til det tidspunkt, da tusindvis af mennesker skal ned på den nedsatte sats, jo større vil de politiske muligheder være for at få det ændret. Og i hvert fald håber jeg, at det efter næste folketingsvalg vil være sådan, at en af de første handlinger, et nyt folketingsflertal kan foretage, er at fjerne denne trussel.

Men egentlig er det i forhold til disse grupper, som er de mest udsatte grupper på arbejdsmarkedet, en stor skam, at Folketinget ikke allerede i dag kan fjerne truslen mod deres levestandard, mod deres tilværelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om regulering af efterløns- og dagpengesatser samt afskaffelse af 70 pct.-satsen i efterlønsordningen.

Af Svend Auken (S) m.fl.

(Fremsat 7/10 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det er jo så tredje blad i overbudsblomsten fra Socialdemokratiet. Dette er et, der virkelig koster mange penge. Man skal have en 10 pct.s regulering af dagpengesatserne såvel for de syge som for de arbejdsløse den 1. januar 1987. Man skal have reguleret efterløn og dimittendsats tilsvarende. Man kan

ikke tage det forslag som andet end udtryk for, at forslagsstillerne omkostningsfrit ønsker at markere deres gode hensigter over for disse grupper. Og så forventer de formodentlig ikke, at der kommer noget som helst ud af det hele, for Folketinget skal jo under alle omstændigheder på et senere tidspunkt tage stilling til, hvad der skal ske med ydelserne, inden de midlertidige love udløber, inden den 1. oktober 1987. Hvis det er det, der skal til for at få Socialdemokraterne til at tage forslaget tilbage, har regeringen jo bebudet, at der kommer lovforslag om de fremtidige reguleringer. Det sagde vi i foråret, og det sagde vi i åbningstalen.

Forslagsstillerne har selv regnet på forslaget, og det vil betyde en lille merudgift til dagpenge og efterløn på ca. 3½ mia. kr. De skal ifølge forslagsstillerne finansieres dels ved, at tilskuddet til arbejdsgiverne til betaling af arbejdsmarkedsbidragene fjernes, og dels ved, at medlems- og arbejdsgiverbidragene til arbejdsløshedsforsikring tilpasses den nye dagpengesats allerede fra 1. januar 1987. Der er altså tale om en betydelig belastning både af lønmodtagernes budgetter og af virksomhedernes omkostningsniveau.

Som bekendt blev tilskuddet til arbejdsgivernes betaling af arbejdsmarkedsbidragene indført for at styrke virksomhedernes konkurrenceevne, og i en tid, hvor det af hensyn til landets økonomi er nødvendigt at fastholde og forbedre konkurrenceevnen over for udlandet, forekommer forslaget aldeles urealistisk. Og hertil kommer så det, som i et tidligere forslag i dag var et problem: ifølge det socialdemokratiske forslag skal nu arbejdsløshedskassemedlemmernes bidrag forhøjes med 10 pct. Det må jeg da formode at SF og fru Lilli Gyldenkilde er imod i konsekvens af deres synspunkt tidligere i dag.

Regeringen kan ikke gå ind hverken for 10 pct.s reguleringen eller forslaget om de to årlige reguleringer, men vi kommer, som jeg lige har nævnt, med vort eget forslag til regulering af alle disse satser for overførselsindkomst i den nærmeste fremtid.

Og nu har jeg tænkt mig at stille et spørgsmål til hr. Svend Auken, som godt nok indebærer risiko for, at hr. Svend Auken vil beskylde mig for, at jeg vil vildlede offentligheden. Jeg vil gerne oplyse hr. Svend Auken om manglerne i det forslag, han har fremsat, for jeg tillader mig at tro, at det er en man-

[Arbejdsministeren]

gel i forhold til forslagsstillernes ønske, at den individuelle sats for efterlønsmodtagere ikke er medtaget i forslaget. Så også i dette tilfælde har Socialdemokraterne haft så stort hastværk med at få skrevet nogle propagandaforslag, at de overhovedet ikke har fået gennemarbejdet sagen. Ellers er Socialdemokratiets mening, at de efterlønsmodtagere, der har individuel sats, ikke skal have en regulering. Det er oplysning til Folketinget, det er oplysning til Socialdemokratiet. Det er ikke som tidligere, når jeg forsøgte at hjælpe Socialdemokraterne med at skrive de forslag, de ville have skrevet, hvis de vidste, hvad de skulle skrive. Det er altså for at hjælpe Socialdemokratiet til at lave et reelt forslag og ikke sådan noget hurtigt venstrehåndsarbejde.

Det er tilsyneladende meningen, at de to årlige reguleringer skal ske på et objektivt grundlag, og alligevel skal reguleringerne ske efter forhandling med Landsarbejdsnævnet og – som noget helt nyt i disse sammenhænge – Arbejdsløshedskassernes Samvirke. Man må formode, at formålet med disse forhandlinger er at fastlægge det objektive grundlag og ikke at foretage en politisk vurdering af grundlaget for beregningerne.

Som det sikkert er fremgået, kan regeringen ikke gå ind for forslaget, vi afviser det, fordi det betyder en væsentlig omkostningsforøgelse for lønmodtagerne og for erhvervslivet.

Kaj Poulsen (S):

Man bliver næsten rørt til tårer, når arbejdsministeren fortæller om sin bekymring for omkostningsforøgelse for lønmodtagerne, altså medlemmerne af a-kasserne. Den arbejdsminister, som sidder i den regering, som har forøjet medlemsbidraget med over 100 pct., har nu lige pludselig stor bekymring for omkostningerne for medlemmerne af a-kasserne, når de skal betale ekstra 10 pct., fordi de får noget for det. Forskellen er, at de gange regeringen har hævet beløbet til a-kassen, da har de ikke fået noget for det, men da var der ingen bekymring for medlemmernes omkostninger. Det er i sandhed flot, at ministeren på den måde kan udtrykke bekymring.

Den samme bekymring udtrykker ministeren for selvstændigt erhvervsdrivendes omkostninger. De selvstændigt erhvervsdrivende

har haft en lønfremgang på 15 pct. om året i de sidste 4 år. Ministeren har ingen bekymring for de mennesker, som i de fire år, denne regering har siddet, har haft en indtægtsfremgang på 2 pct., fordi de får noget for deres omkostninger. Det er hykleri, så det drøner, hykleri af værste slags, hr. minister.

Og så vil jeg sige, at når ministeren taler om overbudsblomst, så er man altså langt ude. Man må mangle argumenter, når man bruger den slags udtalelser om det her forslag. Vi skal vente til et senere tidspunkt. Vi har bemærket, at regeringen har sagt, at der vil komme en regulering i løbet af året, men vi har også bemærket, at der ikke er sat noget af på finansloven til regulering. Igen et sted, hvor det er ganske vist, at regeringen siger ét og gør det stik modsatte.

Hvad er det for kriterier, der skal lægges til grund for de reguleringer, som ministeren giver udtryk for skal komme? Vi ved ingenting. Er det noget, der skal følge årslønsudviklingen på arbejdsmarkedet? Alle de tomme løfter, som ministeren slynger om sig med, må vi have noget konkret på, før vi kan tage stilling til det. Ellers er det her forslag et reelt forslag, som nødvendigvis må gennemføres for de mennesker, som er blevet undertrykt af regeringens fuldstændig uhemmede besparelser over for de dårligst stillede.

Vi har i forslaget også foreslået, at 70 pct.-satsen skal afskaffes på efterløn. Det har vi faktisk fået en afklaring af i dag, at det vil komme, og jeg er glad for, at vi i hvert fald er kommet så langt. Men jeg vil godt sige, at den finansiering, Socialdemokratiet har foreslået med forslaget her og det forslag, vi efterfølgende skal behandle, mener vi skal lægges til grund for, at 70 pct.-satsen skal væk. Eller har ministeren glemt sin omsorg for omkostningsstigningerne for a-kassemedlemmerne? Det kunne jo godt være, hvis det virkelig står til troende, at ministeren har den store omsorg for medlemmerne, at vi kunne se på den finansiering, Socialdemokratiet har foreslået. Vi finder nemlig, at det er omvendt Robin Hood-politik, når regeringen forærer erhvervslivet 2,5 mia. kr. og tager dem fra de dårligst stillede i samfundet, der har mindst muligt at leve af.

Vi mener faktisk, det skal gøres omvendt, det er derfor, vi har fremsat det forslag, og det er ikke for tidligt, vi får det gjort. Derfor håber jeg, at vi i de forhandlinger, vi skal

[Kaj Poulsen]

ind i om 70 pct.-satsen, kan tage forhandlinger med ind omkring det, Socialdemokratiet har foreslået skal være finansieringen – også på baggrund af den bekymring, ministeren har for lønmodtagernes omkostningsstigninger.

Jette Thomsen (KF):

Den foreslåede regulering af dagpengesatsen vil indebære, at forskellen mellem de overenskomstmæssigt aftalte mindstelønninger og den maksimale understøttelse vil indskrænkes. Mange overenskomstmæssige mindstelønninger ligger i dag på omkring 50 kr., og til sammenligning ligger den maksimale dagpengesats for tiden på godt 51 kr. pr. time.

Hertil kommer, at der ikke mindst under indtryk af de betydelige flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet er gennemført en række forbedringer med henblik på at få flere ledige i arbejde. Vejledningsindsatsen er forbedret, og der er mulighed for, at de ledige under en ledighedsperiode kan benytte en lang række uddannelser med bevarelse af dagpengereetten. I stedet for at hæve dagpengesatsen bør man derfor intensivere bestræbelserne for at mindske ledigheden ved at få flere i beskæftigelse.

Men tilbage til forslaget. Det koster jo trods alt penge, og til finansiering af forslaget foreslår man så at fjerne arbejdsgivertilskuddet. Det styrker i hvert fald ikke konkurrenceevnen, og det er i hvert fald ikke med til at skabe flere arbejdspladser, og vi hører jo da ellers, hvor varmt Socialdemokratiet taler om at styrke konkurrenceevnen.

Vi synes, det her er en meget dårlig idé, så jeg må afvise forslaget. Jeg kan se, at jeg også skal afvise det på Centrum-Demokraternes vegne.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg kan godt forstå, at CD ikke vil være i salen under behandlingen af dette vigtige forslag, i betragtning af, hvordan Centrum-Demokraterne ved valg efter valg har sagt til de borgerlige partier, at alle tanker om indgreb og forringelse af dagpengerettighederne kan de borgerlige partier lige så godt på forhånd opgive at få gennemført med tilslutning fra CD. Og hvad er der så sket under den

borgerlige regering, hvor CD har deltaget? Man har nedskåret realværdien af arbejdsløshedsunderstøttelserne med 15 pct.

Det var imidlertid ikke derfor, jeg kom herop. Det var faktisk for at sige fru Jette Thomsen tak for hendes indlæg, som jeg synes var noget mere interessant end arbejdsministerens indlæg. Det skal jeg komme tilbage til senere, men lad os nu bevare det gode humør. For det, fru Jette Thomsen sagde, var, at det af arbejdsmarkedspolitiske grunde var værdifuldt, at vi havde så lave dagpengesatser, fordi hele det lønsystem, vi har på arbejdsmarkedet, ellers ville blive antastet.

Og derefter fortsatte fru Jette Thomsen med at sige, at det også af hensyn til at tilskynde folk til at modtage arbejde var vigtigt, at vi fastholdt dagpengesatserne. Det tror jeg faktisk er den reelle forklaring på, at det stadig væk ikke er lykkedes at yde retfærdighed over for de arbejdsløse og over for efterlønsmodtagerne. Og når folk er oprigtige, og når folk siger deres hjertens mening og ikke omgærdet den med alle mulige taktiske betragtninger, så synes jeg, de skal høste anerkendelse for det. Det være hermed gjort i forhold til fru Jette Thomsen.

Bjørn Elmquist (V):

Da mit partis ordfører, hr. Tørnæs, ikke kan være til stede, har han bedt mig om at følge debatten her og aflevere mit partis indlæg, som vil blive kort – specielt efter de faldne bemærkninger. Vi kan henholde os til det, som arbejdsministeren har forklaret her fra talerstolen, og vil gentage naturligvis, at vi ser forslaget i sammenhæng med omkostningssituationen på vores arbejdsmarked og i vores erhvervsliv og vores konkurrenceevne.

Vi hæfter os også ved det, som arbejdsministeren har sagt her for et øjeblik siden, og som jeg har lagt mærke til at socialdemokraterne ikke rigtig har hæftet sig ved: at med denne suspension af den automatiske dyrtidsregulering er der behov for en reguleringsmekanisme, og at regeringen vil vende tilbage til dette spørgsmål. Så det billede, som indtil nu i hvert fald Socialdemokratiet – men jeg er sikker på, at andre ordførere vil følge i samme spor – forsøger at tegne af vores afvisning, at vi bare er ude på at straffe modtagerne af efterløn og dagpenge, er ikke korrekt, men vi kan ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu er hr. Bjørn Elmquist jo lovligt undskyldt, og det indledte han jo også med at sige. Jeg skal sige til hr. Bjørn Elmquist, at det er ikke blot den automatiske dyrtidsregulering, der er suspenderet – havde det bare været sådan, så havde efterlønsmodtagerne ikke fået det gok oven i nødden, som hr. Bjørn Elmquist har været med til at give dem – men man har suspenderet regulering af dagpengesatserne efter glidningen på lønområdet. Det er noget helt andet, og jeg synes lige, det var nødvendigt, at vi fik rettet den misforståelse.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal sige på SFs vegne, at vi naturligvis kan støtte, at vi får genindført reguleringen af efterløns- og dagpengesatserne, og afskaffelsen af 70 pct.-satsen i efterlønsordningen har vi jo for så vidt diskuteret, og der er jo et flertal for, at den skal afskaffes, hvis vi kan hitte ud af finansieringen af det.

Jeg kunne ikke lade være med at tænke på, at det jo er rart, når folketingspolitikerne ærligt og redeligt siger, hvordan tingene hænger sammen. Og når fru Jette Thomsen så udmærket siger med rene ord, at vi kan ikke have en dagpengesats, der gør, at vi ikke kan få arbejdskraft til 50 kr. eller derunder i timen, så er det jo ærlig og redelig snak. I stedet for alt det florumvundne, som vi så tit hører, så er det rent og purt at sige: vi kan ikke have for høj en dagpengesats, for så kan vi ikke få så billig en arbejdskraft som overhovedet muligt. Det synes jeg ikke man skal have utak for, jeg synes, det er rart, så ved man, hvor hinanden står, og det er altid rarest.

Arbejdsministeren siger, at det her vil blive alt for dyrt, det vil koste noget med 3,5 mia. kr. Jamen de 3,5 mia. kr. har man altså hevet op af de arbejdsløse og efterlønsmodtagernes lommer. Det er sandelig dyrere, når den slags bliver privatiseret, end når vi kollektivt går sammen og sørger for et ordentligt dagpengesystem i det her land. For sandheden er jo, at der er nogle, der må betale de 3,5 mia. kr., når vi ikke herinde kan finde ud af, at vi må fordele det jævnt over os alle sammen. Vi, der har arbejde, vi, der er privilegerede, kan i hvert fald godt være med til

at betale noget mere til det her system til de mennesker, som for det første for manges vedkommende er på vej ud i en social deroute, fordi vi har indrettet systemet sådan, som vi har gjort det, og for det andet er i den ulykkelige situation, at de ikke har et arbejdsliv, som de kan vokse i takt med.

Det er uværdigt, at vi er kommet derhen, hvor arbejdsløshedsunderstøttelsen i reel købekraft er faldet med ca. 17 pct.; det tal har vi fra regeringen selv, så derfor ved vi, at det er ret meget. Det er meget for en arbejdsløs at få forringet sin købekraft med 17 pct. – det ville det også være for en på 50 kr. i timen, skulle jeg hilse og sige – og jeg så også meget gerne, at vi fik forbedringer dér og ikke skulle leve med så usle lønninger. Men det ved jeg godt at man især i Nordjylland må finde sig i i visse områder. Jeg synes, det er usmageligt, at vi ikke kan finde ud af at få lavet denne her dagpengesats ordentligt og så tage pengene dér, hvor pengene er, til at betale det og ikke pålægge de arbejdsløse at bære den byrde, det er, at der faktisk mangler 3,5 mia. kr. i de arbejdsløses budgetter, efter at den borgerlige regering er kommet til.

Jeg vil slutte med at sige, som det allerede er sagt tidligere ved andre forslag, at jeg også håber, at det bliver noget af det, vi kan få rettet op på ganske øjeblikkeligt efter et kommende folketingsvalg. Jeg er næsten også sikker på, at det vil kunne lade sig gøre.

Estrup (RV):

Jeg skal ikke knytte mange bemærkninger til dette forslag. En del af forslaget har været behandlet adskillige gange her i Folketinget, en anden del af forslaget har vi allerede været inde på i dag.

Vedrørende specielt det sidste vil jeg minde om, at jeg på Det Radikale Venstres vegne annoncerede, at vi vil komme med et ændringsforslag om, at 70 pct.-satsen for efterlønsmodtagere afskaffes.

Derudover vil jeg gøre opmærksom på, at hele spørgsmålet om reguleringsmekanismer for dagpenge mv. i øjeblikket er under drøftelse og vil blive fastlagt her i efteråret, og det vil sige, at den mekanisme, der nu skal gælde, vil vi have fastlagt inden jul.

For Det Radikale Venstres vedkommende er det afgørende, at vi får en sikkerhed for

[Estrup]

realværdien i ydelserne, og det vil vi arbejde for, men vi vil ikke på nuværende tidspunkt tage stilling til det forslag, som Socialdemokratiet har stillet under punkt 4.

Endelig vil jeg sige vedrørende spørgsmålet om de 10 pct. på dagpengesatser som sådan en slags genopretning, at det er et forslag, vi har set adskillige gange før fra socialdemokratisk side. Vi har også stemt det ned før. Det er en kendt sag, at da vi fastfros dagpengene i efteråret 1982, var det for at forhindre den glideflugt ned i afgrunden, som en kendt socialdemokratisk finansminister dengang underholdt os meget indgående om. Socialdemokratiet havde selv, inden de afleverede regeringsmagten, lagt op til besparelser på dagpengene. Vi mener ikke, der på nuværende tidspunkt er finansiel mulighed for at afsætte 3½ mia. kr. på det punkt, og vi mener specielt, det er ganske uansvarligt at forestille sig, at penge, som efter vores opfattelse er øremærket til eksportfremme, til foranstaltninger, som kan fremme vores konkurrenceevne, skulle kunne anvendes som overførselsindkomster. Det mener vi ikke der er mulighed for i øjeblikket, og derfor kan jeg sige, at vi er lidt overrasket over, at Socialdemokratiet ikke har så meget hold på den økonomiske politik, at man føler sig lidt for god at komme med sådan et forslag. Vi kan i hvert fald ikke støtte det.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg kan forstå på hr. Estrup, at de Radikale virkelig har fod på den økonomiske politik, for de vil nemlig ikke foretage sig noget. De vil sætte sig ned og afvente, hvad der kommer fra arbejdsministeren, og så vil man på bedste nykonservative facon sige ja til det, arbejdsministeren kommer med. Ikke et slør blev løftet for, hvad Det Radikale Venstre forestiller sig med hensyn til regulering af dagpenge. Jamen har man ingen mening om det, synes jeg da, det er rimeligt, at det kommer frem, men så skal man i hvert fald ikke få det frem på den måde, at andre, som har en mening om det, skal have det tilbage i hovedet. Det synes jeg ikke er en rimelig måde. Derfor vil jeg gerne efterlyse, hvad det egentlig er, Det Radikale Venstre gør sig tanker om. Jeg kan forstå, at afgrunden stadig væk er ret stor, så der kan vel ikke blive tale

om at kravle så langt op af den. Men er det stadig væk meningen, at det alene skal være de arbejdsløse, der skal betale krisen, den krise, som kradser hårdest for dem?

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det var hr. Estrups lidt pralende udtalelse om, at man stoppede reguleringen på regeringens forslag i 1982. Nu husker hr. Estrup forkert. Man stoppede reguleringen af dagpengene, fordi Det Radikale Venstre ikke ville være med til at nedsætte understøttelsen med 10 pct., og det er Det Radikale Venstres politik, der har ført til, at dagpengemodtagerne nu har mistet en købekraft på omkring 20 pct. – 17 pct. er et gammelt tal. Det er Det Radikale Venstres politik, det står man fast på, og så undskylder man det lidt med – i hvert fald blev det antydnet – at Socialdemokratiet måske har haft lignende ideer og tanker. Det må være noget, der findes i de Radikales fantasiverden. Det er ikke noget, der er reelt overhovedet. Man skal ikke bruge dumme undskyldninger, fordi man har gennemført den politik, man selv har ønsket at få gennemført. Dette er radikal politik. Regeringen dengang ønskede kun en nedskæring på 10 pct.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg vil også spørge de Radikale: hvordan synes man egentlig, at forholdet mellem dagpengesatsen og lønnen skal være? Hvor stort skal svælget være, før det er tilfredsstillende?

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jeg skal blot sige til hr. Kaj Poulsen, at det er en kendt sag, at vi stod i en situation i efteråret 1982, hvor det var nødvendigt at gøre noget. Det havde Socialdemokratiet i et vist omfang også erkendt, og derfor findes der rig dokumentation for, hvilke overvejelser man bl.a. gjorde sig fra socialdemokratisk side.

Det, som var nødvendigt, var en genopretning af statsfinanserne på et tidspunkt, hvor et meget stort underskud truede. Det var en nødvendig politik, det var ikke nogen beha-

[Estrup]

gelig politik. Det er faktisk det, der er lykkedes nu, eftersom vi i år har et overskud på statsfinanserne. Det synes jeg vi burde være glade for alle sammen, ikke mindst Socialdemokratiet, som vi har hjulpet med at bringe underskuddet ud af verden.

Det, vi nu er nået til, er den situation, hvor fastfrysningen er ophørt. Allerede sidst på foråret blev det fra vores side og også gennem en vedtagelse om en 2 pct.s regulering markeret, at fastfrysningen er ophørt. Det, vi ønsker – og det er et svar til fru Lilli Gyldenkilde, som åbenbart ikke rigtig kunne høre, hvad jeg sagde – er, at der er en reel sikring i den regulering, vi nu får gennemført.

Mere har jeg ikke lyst til at sige på nuværende tidspunkt. Resten kommer, når der er en færdig afklaring af problemet.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg er nødt til at korrigere en enkelt ting, nemlig hr. Estrups udtalelse om, at den daværende socialdemokratiske regering overvejede at sætte reguleringen af dagpenge- og efterlønsatser ud af kraft. Det er usandt. Det er oplyst mange gange, og jeg vil gerne gentage det.

Vi har ikke lovet og vil ikke love, at de arbejdsløse og efterlønsmodtagerne skal være stillet bedre end dem, der er i arbejde, men vi mener, det er almindelig retfærdighed, at deres satser følger årslønsudviklingen for dem, der er i arbejde. Når vi ikke foreslår en 17 pct.s forhøjelse nu, men kun en 10 pct.s, er det naturligvis af økonomiske grunde, men rent faktisk har de arbejdsløse og efterlønsmodtagerne på grund af denne fastfrysning mistet 17 pct.

Fra oktober 1982 og frem til april 1986 skete der overhovedet ikke nogen regulering. Så kom der en regulering på 2 pct. I finanslovsforslaget for 1987 er der ikke afsat én eneste krone til regulering af efterløns- og dagpengesatser, og jeg skal senere komme tilbage til de forlydender, der verserer om regeringens overvejelser vedrørende en regulering på dette område, som heller ikke tyder på, at man dér lægger op til nogen form for regulering.

Og så endelig spørgsmålet om statsunderskuddet. Hr. Estrup ved udmærket godt, at

det mest virkningsfulde forslag til opretning af statsunderskuddet, der var til behandling i efteråret 1982, var vort forslag om indførelse af en realrenteafgift, som alene til næste år vil indbringe statskassen 19 mia. kr. Hvorfor blev det forslag ikke gennemført dengang? Fordi de daværende borgerlige oppositionspartier sagde nej, og fordi Det Radikale Venstre sagde nej. Det var derfor, og det ved man udmærket godt!

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Hr. Estrup danser jo ikke de syv slørs dans her, så man kunne få løftet lidt på sløret, men er sådan indhyllet i uldtæpper, så der kommer uld i munden. For hvad er det, man mener, når man siger: vi vil have en realsikring? En realsikring af hvad? En realsikring af, at de arbejdsløse stadig væk skal have forringet deres købekraft med 17 pct., eller en realsikring af, at det kun skal være med 10 pct., eller af hvad? Det Radikale Venstre må da have en politik på dette område. Vi kan ikke blive ved med at køre med 2 pct.-reguleringen. Det var jo fra forrige årsmøde i Det Radikale Venstre. Er der ingen politik på dette område fra Det Radikale Venstres side, synes jeg, det er godt at få det konstateret. Man sætter sig ned og venter på, hvad den konservative minister kommer med, og så kan man, som jeg siger, på bedste nykonservative vis sige: jamen det gør vi så. Er det sådan, det er fat? Hvad er en realsikring, hr. Estrup?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Kun denne korte bemærkning: det kan ikke hjælpe noget, at hr. Svend Auken påstår, at vi ikke var parat til en realrenteafgift. Det var vi. Det var formueafgiften, vi afviste. Den afviste vi under Anker Jørgensen, den afviste vi under Poul Schlüter, men Socialdemokraterne var parat til at stemme for den begge gange. Realrenteafgiften har vi altid været parat til.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Det løber lidt sur for hr. Bernhard Baunsgaard, og det skal jeg ikke bebrejde ham.

[Svend Auken]

Forslaget om en formueafgift blev fremsat af den daværende konservativt ledede regering, og det sagde Det Radikale Venstre nej til. Det har Socialdemokraterne aldrig foreslået i regeringsposition. Vi foreslog i regeringsposition en realrenteafgift, den realrenteafgift, der til næste år indbringer 19 mia. kr., og den var hr. Bernhard Baunsgaard og hans parti stærkt modstandere af. Men lad os nu ikke fortabe os i disse historiske detaljer. Min pointe var alene den, at den slags forslag virkelig har hjulpet på statsfinanserne, men den nederdrægtighed, man har begået over for efterlønsmodtagerne og over for de arbejdsløse, hr. Bernhard Baunsgaard, den har hjulpet uendelig lidt på statsfinanserne, men den har kostet uendelig dyrt for disse dårligt stillede, fattige familier.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg må gøre opmærksom på, at det er beslutningsforslag nr. B 5, vi behandler her. Og så giver jeg en kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Svend Auken må i hvert fald indrømme, at de mennesker, der blev ramt af 90 pct.s grænsen i 1982, og som i dag støder på det faste loft, har haft gavn af det.

Og så kan det ikke hjælpe noget, at hr. Svend Auken gentager, at vi var imod realrenteafgiften. Kendsgerningen var, at vi sad ovre hos hr. Anker Jørgensen og fik forelagt forslaget om en formueafgift. Jeg var med til det. Hr. Svend Auken var ikke med.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg kunne af hr. Estrups oplæg forstå, at de Radikale for så vidt synes, det er 100 pct. i orden, at genopretningen af statsfinanserne er blevet betalt af de arbejdsløse.

Jeg mærkede mig også, at hr. Estrup ikke besvarede mit spørgsmål om, hvilket svælg de Radikale mener der skal være mellem lønningerne og dagpengeniveauet. Hvor stor skal afstanden være? I dag er man faktisk nede på en dækningsgrad på omkring 72, og det er en meget, meget lille dækningsgrad. Arbejdsløse har nemlig i fastfrysningsperioden haft et købekraftsfald på mellem 15 og 20 pct. Så plejer den borgerlige regering at

sige: jamen arbejdsløsheden er jo også faldet, beskæftigelsen er steget. Og det er også et faktum, det har jeg aldrig benægtet. Arbejdsløsheden er faldet, men den er fortsat meget eksisterende, selv om regeringen har en tendens til at glemme det.

Regeringen forventer jo selv en uændret arbejdsløshed i 1987. Det vil sige, at man regner med 220.000 arbejdsløse, heraf 170.000 med dagpengeret. I august – det er de sidste tal, vi har – var der stadig væk en arbejdsløshed på 211.700 registrerede arbejdsløse, og det er de sæsonkorrigerede tal, hvoraf kvinderne må bære langt den største byrde. 65 pct. af de langtidсарbejdsløse er f.eks. kvinder.

Vi synes ikke, det er rimeligt, at de arbejdsløse skal betale noget som helst. Vi synes, det er urimeligt, at købekraften falder og falder for dem, og vi synes, det er endnu mere urimeligt set i sammenhæng med, at medlemsbidragene, som jeg tidligere har sagt i diskussionen i dag, i samme periode er blevet forhøjet med 138 pct. Jeg kunne derfor godt tænke mig at få de Radikales svar på, hvor stor den omtalte forskel skal være.

Så synes jeg også, jeg vil takke fru Jette Thomsen. Det er måske en uvant situation for hende at være i at blive takket så meget først af Socialdemokratiet, så af SF og nu af os. Jeg synes, det var klar snak. Det handlede om, at lønnen skal være så lav som muligt, og derfor skal dagpengene være så lave som muligt. Men jeg vil nu alligevel lige påpege over for fru Jette Thomsen, at for at få arbejdsløshedsdagpenge skal man stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det vil sige, at hvis der er noget arbejde at tilbyde de arbejdsløse, skal de tage det, ellers får de karantæne, så problemet er såmænd ikke så stort endda, hvis der ellers var noget arbejde for de arbejdsløse at få.

Så har man det herinde i Folketinget med at adskille diskussionerne. Da man i går snakkede om den industripolitiske redegørelse, var vi inde på, at det ligesom er blevet et dogme at betragte lønnen som den altafgørende faktor for konkurrenceevnen. Det var det i 1970'erne, og det har det været op i 1980'erne. Det er dog et dogme, som også regeringen er ved til dels at komme væk fra, ikke helt, men til dels. Der er langt, langt flere ting, der er meget bestemmende for konkurrenceevnen, end lønnen.

[Elisabeth Bruun Olesen]

Det var den forhenværende industriministers afgangssalut, at danske virksomheder havde brugt indkomstpoltikken som en sovepude, de havde ikke udviklet nye former, havde ikke tænkt kreativt, for de havde haft indkomstpoltikken som en sovepude. En udpræget lavtlønspolitik kan også være dårlig.

Dohrmann (FP):

Fremskridtspartiet afviser det foreliggende beslutningsforslag. Hovedbegrundelsen for, at vi gør det, er naturligvis, at vi også her mener, det ville være langt, langt bedre, om Folketinget vedtog nogle skattelettelser i stedet for. Det ville også komme de langtidslidende til gode, og hvis man derfor, som Fremskridtspartiet foreslår, hævde den skattefrie bundgrænse, så ville alle, såvel de ledige og de uddannelsessøgende som dem, der er i job, få langt, langt bedre forhold, og det ville øge beskæftigelsen. Lønforhøjelser, lønfremgang, gennem skattelettelser!

Svend Auken (S):

Jeg vil starte med det positive og sige tak til Socialistisk Folkeparti, VS og de Radikale for den støtte, man har givet vort forslag om ophævelse af 70 pct.-satsen for efterlønsmodtagerne. Jeg tror, at det af mange familier, ikke mindst de familier, som kun har én indtægt, vil blive modtaget meget positivt.

Vi vil selvfølgelig, som mit partis ordfører sagde, gå ud fra den normale betaling af netoudgifterne i forbindelse med efterlønsordningen, men lad os diskutere det afslappet mellem de partier, der vil være med til at ophæve 70 pct.-grænsen.

Jeg vil gerne sige tak, jeg synes, det er positivt, og jeg går ud fra, at vi selvfølgelig kan klare det – som både mit partis ordfører og hr. Estrup sagde det her i dag – ved et ændringsforslag til arbejdsministerens lovfor-slag, som vi har behandlet tidligere i dag.

Jeg ved ikke, hvad arbejdsministeren og de borgerlige partiers holdning er til spørgsmålet om de 70 pct., det har vi ikke rigtig fået noget indtryk af i dag, men lad os nu se! Det kan da godt være, at der kommer en positiv melding også derfra. Det er jo sådan herinde, at vi pludselig kan få de borgerlige til at sige endog sympatiske ting om mennesker, der er i en anstrengt situation, hvis der

bare er et flertal for at gøre noget anstændigt. Vi så det senest med karenssdagen. Så snart det viste sig, at den radikale partiledelse bøjede sig for Det Radikale Venstres landsmødes beslutning om ophævelse af karenssdagen, var pludselig alle borgerlige mennesker i dette land enige om, at det da også var en forfærdelig ordning, man dér havde fået indført, og hvor var det dog godt, at man nu fik den ophævet. Socialministeren har tidligere i dag ligefrem pralet af, at det skete.

Det skal såmænd heller ikke undre mig, om det i løbet af få måneder ser ud, som om det var arbejdsministerens geniale idé, at man skulle ophæve 70 pct.-grænsen for efterlønsmodtagere. Vi, der derimod har arbejdet med tingene, ved naturligvis, at det ikke var sådan, det hang sammen.

Så vil jeg gerne sige til arbejdsministeren: ret skal være ret, blind høne – havde jeg nær sagt – finder også et korn. Arbejdsministeren har fuldstændig ret, der er en teknisk mangel i en enkelt sætning i beslutningsforslaget – nu er det kun et beslutningsforslag – men det er klart for enhver, at det ikke bare er ledige, men også efterlønsmodtagere på individuel sats, der skal have deres beregningsgrundlag reguleret op med 10 pct. Hvis det kan redde arbejdsministerens dag, vil jeg gerne sige: det er godt set. Man kan nu ikke læse forslaget uden at være klar over, at det er det, der er meningen, men det står der faktisk ikke i teksten, og derfor vil jeg gerne sige tak for korrekturlæsningen på dette område.

Så tilbage til det, der er hovedsagen. Vi har øvet uret i det danske Folketing over for de titusinder af mennesker, der årligt rammes af arbejdsløshed. Vi har fortsat en ledighed i dette land på 220.000, og der er al mulig grund til at frygte, at arbejdsløsheden igen til næste år vil være i vækst. Man strides om hvor meget. Regeringen siger 15.000–20.000 flere arbejdsløse. Forskellige økonomer har været inde på, at det kan blive dobbelt så højt et tal, arbejdsløsheden kan stige med. Hvorom alting er, nærmer vi os igen den kvarte million arbejdsløse, og det er vel at mærke mennesker, der skal leve på en nedskåret dagpengesats.

For mange faglærte og funktionærer betyder dette, at de bliver arbejdsløse, at de skal ned på en sats, der svarer til 50 pct. af deres hidtidige indtægt. Det er ikke anstændigt,

[Svend Auken]

hverken over for dem med en gennemsnitsløn, dem med de lidt højere lønninger eller dem med lave lønninger på arbejdsmarkedet. Det er også en underminering af den efterlønsordning, som i hvert fald jeg mener har været noget af det mest positive, vi har gennemført i arbejdsmarkedspolitikken i de senere år.

Vort forslag går ud på en 10 pct.s regulering 1. januar 1987 og på normal måde en forhøjelse af kontingentet for arbejdsgivere og lønmodtagere. Her er reglen jo sådan, at det altid er satsen pr. 1. oktober, der slår igennem på kontingentet pr. 1. januar. Da vi nu gennemfører en forhøjelse, må det også være rimeligt, at denne forhøjelse slår igennem på kontingentsatserne. Som mit partis ordfører allerede har understreget, er virkningen heraf, at nok bliver medlemskontingentet sat i vejret, og nok bliver arbejdsgiverbidraget sat i vejret, men til gengæld får vi også en forbedring af ordningen. Det er ikke sådan, som når skiftende borgerlige arbejdsministre har haft fat i kontingentforhøjelser, hvor man har betalt mere for at få mindre. Her er der sammenhæng mellem ydelsernes forbedring og betalingen af kontingent.

Desværre må vi konstatere på dette punkt, at det ikke var muligt at skaffe et flerta! for en opretning i forhold til disse grupper. Folketinget skubber et alvorligt menneskeligt problem foran sig, og da det omfatter så mange mennesker, bliver den snebold, der hedder opretning, på dette punkt større og større. Det er jo også det problem, vi står over for. Man siger, at 3 mia. kr., som dette forslag direkte koster brutto på arbejdsministeriets område, er et stort beløb, selv om det kun er en 10 pct.s regulering. Jamen det er jo ikke, fordi det er overbud; tværtimod er der kun tale om halv regulering i forhold til den forringelse, der har fundet sted. Det er, fordi det omfatter så mange mennesker, og jo længere tid man venter, jo vanskeligere bliver dette problem at klare.

Jeg har forstået – men jeg vil gerne korrigeres af arbejdsministeren, som jeg har set har begæret ordet – at regeringens overvejelser går ud på at lave en ordning, hvorefter man ophæver samtlige reguleringsbestemmelser i arbejdsløshedsloven – i dag er de jo kun suspenderet – og erstatter dem med en regel, der siger, at man i forbindelse med finansloven skal fastlægge satserne én gang om året.

Hvis det ikke er rigtigt forstået, vil jeg gerne høre, om arbejdsministeren har andre oplysninger at give.

Virkningen af dette forslag er imidlertid, at så er de arbejdsløse ikke garanteret nogen form for regulering. Så vidt jeg har forstået, er der ikke anført noget om kriterierne for denne regulering; den skal efter arbejdsministerens foreløbige overvejelser kun gå ud på, at der skal ske en fastsættelse i forbindelse med finansloven. Jeg havde nær sagt, at det behøvede vi ikke at skrive i nogen lov, for selvfølgelig står det altid Folketinget frit for i forbindelse med finansloven at fastsætte satser i arbejdsløshedsforsikringen, men der er ingen garanti for, at der bliver parallelitet med hensyn til dagpengesatsernes udvikling og så eksempelvis årslønsudviklingen på arbejdsmarkedet, og der er slet ikke noget, der minder om det, hr. Estrup dog kunne svinge sig op til at tale om i dag, nemlig en realgaranti for ydelsernes værdi.

Dette er selvfølgelig også baggrunden for, at der i det finanslovsforslag for 1987, vi behandler i Folketinget i øjeblikket, ikke er afsat én krone til regulering af dagpenge og efterlønsatser – ikke én krone. Efter regeringens opfattelse var det tilstrækkeligt med 2 pct.s regulering i april 1986. Det skulle for de mennesker, der i forvejen var dårligt stillet, dække alle merudgifter i resten af 1986 og i hele 1987.

Hvis denne beskrivelse af regeringens foreløbige overvejelser er mangelfuld, mener jeg, at arbejdsministeren har en glimrende adgang til at få tingene bragt på plads. Hvis der er tale om, at der er penge til stede, at man vil garantere, at der nu fremover vil ske en realsikring af arbejdsløshedsdagpenge og efterlønsatser i forhold til årslønsudviklingen osv., så lad os høre det, men indtil videre må jeg sige, at de forlydender, jeg har kendskab til, går i en helt, helt anden og desværre mere negativ retning.

Vi vil naturligvis fra Socialdemokratiets side inden for de snævre rammer, som samfundsøkonomien sætter, og som desværre bliver snævrere og snævrere, jo mere vi misbruger det økonomiske opsving, der burde have givet os en chance for at få orden på vores økonomi, kæmpe for, at de arbejdsløse og efterlønsmodtagerne igen får en anstændig behandling i forhold til andre grupper i vort samfund.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Hr. Svend Auken har jo ofte travlt, når han er i folketings salen, og det skal jeg ikke bebrejde ham, men jeg håber da, at han har tid til at høre efter, når jeg giver den melding, som jeg også gav under behandlingen af det lovforslag, jeg selv har fremsat, da jeg i forbindelse med hr. Estrups anmeldelse af et ændringsforslag vedrørende 70 pct.-satsen sagde, at under visse konditioner vil regeringen se positivt på dette forslag, så hr. Svend Auken kunne såmænd godt have taget regeringen med i sin taksigelse vedrørende muligheden for at se på 70 pct.-satsen. Dette være hermed gentaget.

Det, det så drejer sig om, er, at nu skal vi også høre arbejdsmarkedets parter, og så skal vi diskutere finansieringsmetode. Vi har meddelt, at den diskussion deltager vi også gerne i, og det gjorde jeg altså tidligere i dag, men for hr. Svend Aukens skyld gentager jeg det.

Jeg vil sige, at hr. Kaj Poulsen opfattede det, jeg sagde omkring A-kassemedlemmernes omkostninger, rimelig korrekt. Jeg sagde det nu på den måde, jeg sagde det, for at vise lidt om konsekvensen i den socialdemokratiske argumentation, for Socialdemokraterne har jo ikke noget imod at forhøje bidragene, når det passer til Socialdemokraternes formål. Hvis det derimod er os andre, der har et eller andet formål, som oven i købet er en videreføring af et socialdemokratisk princip, er der somme tider socialdemokratiske betænkeligheder ved at forhøje bidragene. Det var sådan set mere for at påpege det, og det var korrekt opfattet af hr. Kaj Poulsen.

Fru Lilli Gyldenkilde sagde, at vi skal sørge for et ordentligt dagpengesystem i dette land. Det er jeg helt enig i, og jeg er faktisk stolt over at kunne sige, at vi i Danmark har det bedste dagpengesystem, der mig bekendt findes noget sted i verden. Man kan få de højeste dagpengeniveauer i den længste periode sammenlignet med et hvilket som helst andet land. Jeg har sagt dette mange steder. Nu siger jeg det med glæde her fra Folketingets talerstol, fordi jeg er træt af at høre på, at vores dagpengesystem skulle være så dårligt. Vi har det bedste i hele verden, og hvis jeg ikke har ret i det, så modtager jeg gerne en bevisførelse, så vi kan få en diskussion på et reelt grundlag.

Vi skal også have et godt dagpengesystem, det vil jeg gerne medgive. Det er også grunden til, at vi siger, at nu hvor der er balance i tingene, nu hvor økonomien er kommet så langt, som den trods alt er i retning af en forbedring, må vi have nogle nye reguleringer af satserne, nogle nye reguleringer, der vedrører fremtiden, og det vil vi meget gerne diskutere, når vi fremsætter vores lovforslag, men jeg har ikke til hensigt i forbindelse med det socialdemokratiske beslutningsforslag at redegøre for det lovforslag, som vi ikke har færdigudarbejdet endnu. Derfor vil jeg nu hverken af- eller be- eller noget som helst andet -kræfte hr. Svend Aukens forventninger, vurderinger osv.

Og så vil jeg godt sige både til fru Lilli Gyldenkilde og til hr. Svend Auken, at man fortsætter med at tale om de ledige, som om det var de samme, der havde været ledige i alle 4 år. Men det er det jo ikke. Man skal huske på, at når vi snakker om dagpengeniveau, bør vi også se på årsindtægten for de pågældende mennesker. Langt, langt, langt de fleste af dem er i beskæftigelse en stor del af året, og så er de ledige en mindre del af året, og derfor kan deres samlede realindtægt i dag meget vel være bedre relativt set, end den var, dengang man havde nogle andre dagpengesatser.

Der er nemlig sket det, at den gennemsnitlige ledighedsgrad, dvs. den andel af året, hvor den enkelte er arbejdsløs, er blevet reduceret, og der er sket det, at det antal personer, der er ledige i mere end 1/10 af et år - og her citerer jeg efter hukommelsen, det er altid lidt farligt - er faldet med ca. 20.000, hvis jeg husker statistikkerne korrekt; det er i hvert fald faldet ganske væsentligt. Man skal derfor ikke bare se så enøjet på dagpengeniveauet. Man skal se på summen af det at være i beskæftigelse og så at være dagpengemodtager i det land i verden, hvor man har det bedste dagpengesystem.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil gerne medgive arbejdsministere, at vi har det bedste dagpengesystem i verden, og så skulle jeg hilse og sige, at det er jo ikke arbejdsministerens eller hans partis skyld, for de, der har lavet denne dagpengelov, er Socialdemokratiet og SF sammen. Vi prøver også

[Lilli Gyldenkilde]

at værne om denne dagpengelov, og det har vi prøvet gennem årene. Det er mislykkedes indtil nu, for med den hast, der er på nu, hvor de arbejdsløse, hvad enten de har lidt arbejde eller ikke, mister købekraft, der svarer til ca. 17 pct., kan det ikke blive ved med at være sådan, at vi kan rose os af at have det bedste dagpengesystem i verden. Det beder jeg om at man er opmærksom på, både arbejdsministeren og de borgerlige partier, som jeg hører gå rundt og rose sig af, at vi har det bedste dagpengesystem i verden. Det kan I takke nogle andre for.

Men det bliver det jo ikke mindre godt af, for det er faktisk rigtigt, at vi har den bedste dagpengelov. Men hvorfor i alverden skulle vi ikke også have det? Hvorfor skulle vi ikke som det 10. rigeste land i verden have et ordentligt dagpengesystem i Danmark? Det manglede bare! Det, der er galt, er, at andre lande ikke har så godt et system som vi. Det skal vi lige huske i denne diskussion.

Må jeg så i øvrigt sige til arbejdsministeren, at uanset hvor meget fidelifut man kan lave med arbejdsløshedsstatistikkerne ved f.eks. at sige: jamen de arbejdsløse er jo slet ikke arbejdsløse hele året, det er kun et fåtal af dem, der er arbejdsløse hele året, og hvad ved jeg, er det dog et faktum, at der er revet 3½ mia. kr. op af lommen på de arbejdsløse inden for en 4-års periode. Det er det faktum, vi står over for, og så er spørgsmålet altså, om vi vil finde de penge eller vi vil blive ved med at lade de arbejdsløse betale. Vi vil ikke blive ved med at lade de arbejdsløse betale.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg tror, det er klogt, at arbejdsministeren ikke afkræfter noget som helst i dag. Jeg tror, arbejdsministeren er klar over, at disse forlydender, jeg bragte til torvs, ikke er hevet ud af den blå luft.

Der er en enkelt anerkendende ting, jeg ikke fik sagt til arbejdsministeren og de radikale og borgerlige ordførere i øvrigt, og som jeg egentlig synes skulle siges ved denne lejlighed, og det er, at den store, forkromede dagpengereform heldigvis synes at være totalt opgivet. Alle de vanvittige ideer om at omkalfatre vores dagpengesystem er totalt opgivet, og det vil jeg gerne udtrykke aner-

kendelse af, idet jeg går ud fra, at arbejdsministeren kan besvare denne konstatering med en bekræftelse.

Og så vil jeg sige til arbejdsministeren, at jeg er ikke så sikker på, at vi længere har verdens bedste dagpengesystem. Hvis man tager købekraften af de danske dagpenge efter skat og sammenligner den med Sverige og Norge og Belgien f.eks., så tror jeg ikke længere, at vi i dag har den største købekraft. Man skal ikke glemme, at nogle på papiret har lavere dagpengesatser, men til gengæld betaler de ikke skat af dagpengene. Vi har derimod en ret høj beskatning i vort land, og vi lader jo dagpengeindkomsterne, da det er en erstatning for arbejdsfortjeneste, indgå i beskatningen på lige fod med al anden indkomst, så jeg er ikke sikker på, at det holder længere.

Men hvorom alting er, så har fru Lilli Gyldenkilde jo fuldstændig ret i, at det i hvert fald ikke er arbejdsministerens eller hans partis fortjeneste, at vi stadig væk har et så godt system. Det er rigtigt nok, at det nuværende lovgivningsarbejde blev gennemført under VKR-regeringen, under den daværende radikale arbejdsminister, Lauge Dahlggaard, men i løbet af 1970'erne har det jo været de borgerlige partiers evige mål at få grebet ind og få nedskåret og få forringet vort dagpengesystem. Det har været deres bestræbelse – uden hensyn til de arbejdsløse.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg synes, arbejdsministeren prøver at bagatellisere problemet for de arbejdsløse ved at sige, at der ikke er så mange af dem. Det er rigtigt. Der er ikke så mange arbejdsløse, som der har været. Jeg påpegede før, at der dog stadig væk var enormt mange, 213.700 sæsonkorrigerede, sidste gang vi fik statistikken fra Danmarks Statistik. O.k., de er ikke alle sammen arbejdsløse hele året, det er 100 pct. rigtigt, og derfor får de både dagpenge og en indtægt. Ikke desto mindre er der i den opgørelse, vi fik fra Arbejdsdirektoratet den 9. september, skrevet, at bare i 1. halvår af 1986 var der 22.200 arbejdsløshedsforsikrede, der blev registreret som langtidсарbejdsløse. Det er også et fald. Der plejer at være flere. Men det glæder jo ikke de 22.200 fra de første 6 måneder, at der er nogle andre,

[Elisabeth Bruun Olesen]

der har det bedre. De har det forfærdeligt, fordi de får nogle dagpenge, som har tabt meget købekraft, og det har de fået i så lang tid, at de er blevet langtidsarbejdsløse og skal i et jobtilbud. Hvis man ganger det op på årsplan, er det mange mennesker. Det vil sige, at der i alle tilfælde er 80.000-85.000 om året, der bliver langtidsarbejdsløse, og som kommer ud for det købekraftfald, vi har snakket om.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Det er hr. Svend Auken's udsagn om sammenligningen af dagpengene og købekraften med købekraften i andre lande, der kalder mig herop. Arbejdsministeren efterlyste jo en dokumentation - helt faste udsagn med beviser i hånd - fra hr. Svend Auken eller fra fru Lilli Gyldenkilde eller andre af, hvordan det forholder sig andre steder, og så fik vi noget med »jeg tror« og »jer er ikke sikker på«. Der var ikke meget dokumentation i det. Prøv at slå op i det, der hedder Eurostat, som udgives af EF-Kommissionen måned for måned. Så er jeg sikker på, at hverken hr. Svend Auken eller fru Lilli Gyldenkilde kan komme med den dokumentation, som arbejdsministeren rettelig efterlyste. Det er, undskyld, jeg siger det, noget sludder.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Nu ligger det jo sådan, hr. Bjørn Elmquist, at man ikke må stå og vise dokumentation her på talerstolen i folketingsalen, men jeg har ikke bestridt et øjeblik, at vi faktisk har verdens bedste dagpengesystem, så hvis nu hr. Bjørn Elmquist kunne komme ud af den vildfarelse, at Socialdemokratiet og SF altid mener det samme, så man lige så godt kan putte dem i samme hat, ville der dog være kommet noget ud af denne debat. Det var det ene, jeg ville sige. For der er forskel, skulle jeg hilse og sige.

Det andet, jeg ville sige, var, at for historiskrivningens skyld skal det siges til hr. Svend Auken, at det er da rigtigt, at selve arbejdsløshedsdagpengesystemet blev lavet under VKR-regeringen, men det er da også rigtigt, at først efter at Socialdemokratiet og SF havde samarbejdet i 1973 og fået afskaf-

fet 80 pct.-reglen og indført 90 pct.-reglen og havde fået karendagene væk, som også fandtes i det system, blev det virkelig det dagpengesystem, som vi skal værne om, fordi det er det bedste system, og det skal det helst blive ved med at være, hr. arbejdsminister!

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg synes nu, det er klogt, når man ikke er sikker på noget, at man så siger »jeg tror nok« og »mon ikke« osv., men lad os undersøge det. Det, jeg rejste tvivl om, var jo ikke bruttobeløbene, for de er de højeste i verden, derom er der ingen tvivl. Det er spørgsmålet om deres købekraft efter skat. I en række lande, Tyskland f.eks. og Sverige og Norge, betaler man ikke skat af dagpengene, og derfor er der selvfølgelig en forskel. I hvert fald for de mennesker, der normalt betaler skat, gør det selvfølgelig en forskel, om en sats er før eller efter skat.

Det, der imidlertid får mig herop, er, at jeg vil stille et spørgsmål til hr. Bjørn Elmquist, som jo ikke vil blive fornærmet over at blive henregnet til kategorien »unge løver«. Når jeg stiller et spørgsmål til ham, er det, fordi det har været en parole for de såkaldte »unge løver« i Venstre, at dette verdens bedste dagpengesystem absolut var noget af det dårligste i det danske samfund, og at der skulle ske en omlægning. Det var en af de allerallervigtigste liberale reformer, denne regering skulle påtage sig, en såkaldt omfattende dagpengereform. Nu forstår jeg af arbejdsministerens og andres offentlige udtalelser, at enhver tanke om en sådan liberal dagpengereform er totalt skrinlagt, og det har jeg udtrykt min personlige anerkendelse af er sket.

Så vil jeg gerne spørge hr. Bjørn Elmquist, om han nu er blevet overbevist om, at vi faktisk har verdens bedste dagpengesystem, og at det derfor er tosset at blive ved med at fortsætte bestræbelserne for gennem en liberal dagpengereform at ændre dette verdens bedste dagpengesystem.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Uden at vi skal indlede en lang debat om disse principper, skylder jeg naturligvis hr.

[Björn Elmquist]

Svend Auken et svar, og det skal være, at vi med vores reformønsker ikke var ude på, som nogle sagde det, at bombe vores system tilbage, så det blev et af verdens dårligste. Vi mener godt, at vi kunne fastholde vores føreposition på området og alligevel indbygge det forsikringselement med større kraft, som har været vores kongstanke. Den har vi ikke opgivet, men vi er 4 partier i denne regering, og vi drøfter loyalt med vores arbejdsministre og andre ministre mulighederne for at gennemføre de forskellige partiers principprogrammer. Vi befinder os udmærket, hvor vi befinder os i øjeblikket, og vores ønsker om en ændring, en revision, af systemet gik ikke på kvaliteten, men på finansieringselementerne i det.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Det skal være min sidste bemærkning, hr. formand. Jeg konstaterer, at Venstre ikke har opgivet tanken, forestillingen, visionen om en liberal omkalfating af vort dagpengesystem. Så vil det jo være meget interessant at få at vide, om regeringen har opgivet den. Jeg har forstået det sådan – også fordi det mildest talt vælgermæssigt har været den dødeste sild i mands mind – at regeringen har opgivet forestillingen om det, og derfor – nu får arbejdsministeren jo ordet – vil det være rart for offentligheden at få at vide, om der op til næste folketingsvalg på regeringens dagsorden står en henvisning til en gennemgribende dagpengereform eller der ikke gør det. Jeg skal minde om, at i statsministerens åbningstale og i lovkataloget var der ikke et ord om en sådan liberal dagpengereform, og det tager jeg som udtryk for, at disse tanker fortsat trives i Venstres folketingsgruppe, men ikke andre steder i regeringen.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg synes også, det var klogt af hr. Svend Auken at sige »jeg tror« og »vistnok« og »måske«, for selv om der måske havde været et enkelt af elementerne, der var rigtigt, hvad angår størrelsen, er det jo ikke bare størrelsen af dagpengene, der afgør, om det samlede system er det bedste. Det er f.eks. også længden af perioderne, og det er faktisk et af de områder, hvorpå vi totalt adskiller os fra de fleste lande, så jeg tror egentlig, det er

meget nøgternt, når fru Lilli Gyldenkilde konstaterer, at vi har verdens bedste dagpengesystem, når vi tager det hele under ét.

Det, jeg så prøvede at sige, faktisk indtil flere gange, var, at det er regeringens holdning, at vi skal vedblive med at have verdens bedste dagpengesystem.

Det, der er sket i de sidste 4 år, er, at vi har fået genoprettet økonomien så meget, at vi nu har råd til det. Det havde vi ikke for 4 år siden. For 4 år siden havde vi et system, der også var verdens bedste, men det var så godt og så dyrt, at vi ikke økonomisk kunne forsvare det. Nu er der blevet rettet op på økonomien, nu er der sket nogle udviklinger, der gør, at vi har råd til at forsvare verdens bedste dagpengesystem, og det er også den holdning, der vil ligge bag det forslag til regulering, som vil blive offentliggjort om nogle dage eller uger, eller hvornår det nu bliver – det kommer i hvert fald i god tid, inden der er behov for nye reguleringer, og det er i henhold til gældende lovgivning før den 1. oktober 1987.

Når det nu er konstateret, at vi har det bedste system, og at vi nu har råd til at fastholde det, er det da et fornuftigt spørgsmål at stille sig: er der så behov for at revidere dette system? Og da må jeg konstatere, at det er ikke bare et spørgsmål om, at hr. Svend Auken ikke lytter efter, hvad der bliver sagt her i salen, men hr. Svend Auken bruger også avisiteter, der mig bekendt ikke eksisterer, i hvert fald når hr. Svend Auken mener at kunne citere mig for, at vi ikke på noget tidspunkt skal have nogen dagpengereform. Det, jeg har sagt, er, at vi ikke i indeværende folketingssamling har planer om en dagpengereform; derfor står det ikke i statsministerens lovkatalog, men jeg har sagt offentligt, at vi har nedsat et embedsmandsudvalg med repræsentation fra Arbejdsministeriet og nogle af vores direktorater og fra Budgetdepartementet, og dette embedsmandsudvalg arbejder med at finde systemer, der gør, at verdens bedste dagpengesystem kan blive endnu bedre. Og hvis det lykkes i dette embedsmandsudvalg, er det klart, at vi forbeholder os muligheden for at vende tilbage. I det øjeblik det måtte være tilfældet, vil vi på sædvanlig vis høre arbejdsmarkedets parter, om de også synes, det er nogle gode ideer, vi har fået, og når vi så har hørt arbejdsmarkedets

[Arbejdsministeren]

parters stilling til det, vil vi tage stilling til, om vi vender tilbage til Folketinget.

Jeg kan således i og for sig bekræfte, at når Venstre arbejder med langsigtede ideer, er det da en god og konstruktiv ting at gøre, fordi der kan blive behov for revisioner i fremtiden, men i indeværende folketingssamling kommer der altså ikke nogen dagpengefinansieringsreform.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om ophævelse af lov om tilskud til arbejdsgivernes betaling af arbejdsmarkedsbidrag.

Af Svend Auken (S) m.fl.

(Fremsat 7/10 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Arbejdsministeren (Henning Dyremose):**

Her har vi jo ikke et blad i overbudtblomsten. Det vil jeg gerne udtrykke min anerkendelse af. Her siger man, at man gerne vil finansiere de merudgifter, vi har talt om indtil nu. Det kan der være nogen rimelighed i. Jeg er bare ked af, at finansieringsmetoden, man har valgt, er forkert og uhensigtsmæssig, for vi er jo i en situation, hvor vi må konstatere, at dansk erhvervslivs omkostningsniveau i 1987 meget vel kan gå hen og blive højere end omkostningsniveauet i de lande, vi konkurrerer med; omkostningsniveauet har selvfølgelig noget at sige for konkurrenceevnen,

og konkurrenceevnen betyder noget for beskæftigelsen. Det, der her lægges op til i det socialdemokratiske forslag som finansieringsmetode, altså at vælte det over på virksomhederne – og det betyder en lønsumsførøgelse på 1,3 pct. – er altså en metode, hvorved man er med til at underminere mulighederne for at videreføre den indkomstpøolitik, som har givet en virkelig positiv beskæftigelsesudvikling, og som har givet os et lavinflations-samfund, der har gjort, at lønmodtagerne for første gang i gennemsnit i 10 år har en real-lønsforbedring i stedet for et reallønssald. Derfor er det en meget betænkelig metode, og jeg kan kun afvise dette forslag, idet jeg dog udtrykker min anerkendelse af, at man trods alt vil finansiere nogle af sine udskejelser.

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes jo nok, at ministerens sidste bemærkninger satte hans bemærkninger vedrørende de øvrige forslag om overbud lidt i relief. Vi kan altså konstatere, at ministeren har lavet indtil flere Jesper Olsen'er her i dag. Ministeren taler om den fantastiske udvikling, der har været i det danske samfund, i økonomien, og siger, at vi skal passe på omkostningsniveauet i 1987, som vi også skulle i 1986, og som vi også skulle i 1985. Og han siger, at det, at man har givet socialtilskud til dem, der har haft de højeste indtægter i det danske samfund vel i en menneskealder, har betydet, at vi har fået lavinflations-samfund. Jeg tror, det internationale samfund er utrolig glad for den danske regering, fordi det har medført, at inflationen er faldende på verdensplan. Jeg synes faktisk, at det internationale samfund må takke regeringen utrolig mange gange.

Det har også ført til, at vi har det største underskud på handelsbalancen i mands minde. Det har ført til, at vi har den største realrente i mands minde. Jo, regeringens politik er søreme slået igennem, fordi man har givet socialtilskud til de bedst aflagte i det danske samfund.

Nu har vi lagt en række forslag frem, hvori vi foreslår, at forbedringer for dem, der er blevet ramt voldsomt og groft af regeringens politik, finansieres ved bidrag fra dem, der i de senere år har haft de største indtægter. Vi tager altså de sociale tilskud, som re-